



PELASTUSOPISTO

2019

**Sopimushenkilöstön vastaava kouluttaja (2 op)
Opetussuunnitelma**



Koulutusjohtaja

Hyväksytty 9.1.2019



Sisälllys

1. YLEISTÄ.....	2
1.1. PÄÄSYKRITEERIT VASTAAVAN KOULUTTAJAN KOULUTUKSEEN.....	2
1.2. AIEMMIN HANKITUN OSAAMISEN TUNNISTAMINEN JA TUNNUSTAMINEN (AHOT) SEKÄ OPINTOJEN HYVÄKSILUKEMINEN.....	2
1.3. VASTAAVAN KOULUTTAJAN LISENSSI.....	3
1.4. VASTAAVA KOULUTTAJA –KOULUTTAJAREKISTERI.....	3
2. VASTAAVAN KOULUTTAJAN TYÖNKUVA.....	4
3. VASTAAVAN KOULUTTAJAN KOULUTUKSEN TAVOITTEET.....	5
3.1. VASTAAVAN KOULUTTAJAN OPINTOJEN ARVOPERUSTA.....	5
3.2. VASTAAVAN KOULUTTAJAN ASEMA JA TEHTÄVÄT SOPIMUSHENKILÖSTÖN KOULUTUSJÄRJESTELMÄSSÄ.....	5
3.3. OSAAMISPERUSTEINEN TAVOITTEENASETELU.....	6
3.4. VASTAAVAN KOULUTTAJAN KOULUTUKSEN OSAAMISTAVOITTEET.....	7
4. OPETUSSUUNNITELMAN KÄSITTEISTÖ.....	9
5. OPISKELUMENETELMÄT SOPIMUSHENKILÖSTÖN VASTAAVAN KOULUTTAJAN KOULUTUKSESSA.....	12
6. SOPIMUSHENKILÖSTÖN VASTAAVAN KOULUTTAJAN KOULUTUS.....	13
6.1. SOPIMUSHENKILÖSTÖN VASTAAVAN KOULUTTAJAN KOULUTUSOSIOT.....	13
6.1.1. Johdatus vastaavan kouluttajan opintoihin (5 t).....	13
6.1.2. Perusteet vuorovaikutuksesta oppimistilanteessa (20 t).....	13
6.1.3. Koulutustaito (29 t).....	14
7. OPINTOJA KOSKEVIA OHJEITA.....	16
7.1. SUORITUSTAVAT.....	16
7.2. SOPIMUSHENKILÖSTÖN VASTAAVAN KOULUTTAJAN KOULUTUKSEN ARVIOINTI JA REKISTERÖINTI.....	16
7.3. OIKAISUVAATIMUS.....	17



1. Yleistä

Pelastusopiston päämääränä on korkeatasoinen kouluttajakoulutusjärjestelmä, jolla varmistetaan sopimushenkilöstön laadukas koulutus eri puolella Suomea. Vastaavan kouluttajan koulutuksessa kouluttajaa tuetaan monella eri tasoilla, oppimisteorioiden hahmottamisesta eri malleihin siitä, miten opetus voidaan toteuttaa osaamistavoitteiden toteutumiseksi.

Vastaavan kouluttajan koulutuksen keskeisenä osana on pedagoginen valmennus, jonka päämääränä on tukea kouluttajan pedagogista osaamista ja jatkuvaa osaamisen kehittämistä. Näin voidaan varmistaa kouluttajan riittävät valmiudet tukea tulevien kurssilaistensa oppimista parhaalla mahdollisella tavalla. Keskeinen kouluttajakoulutuksen tavoite on lisäksi varmistaa kouluttajien ajantasainen ja tutkintokoulutuksen kanssa linjassa oleva sisältöosaaminen. Näin kentällä työskentelevä ammattihenkilöstö ja sopimushenkilöstö toimivat samojen periaatteiden mukaisesti.

1.1. Pääsykriteerit vastaavan kouluttajan koulutukseen

Vastaavan kouluttajan koulutukseen hakeutuvalla on oltava joko pelastustoimen alipäällystön virkaan riittävä muodollinen koulutus tai muu riittävä koulutus ja kokemus, jotka Pelastusopisto arvioi. Hakijan on osoitettava fyysinen soveltuvuus vastaavan kouluttajan koulutukseen Pelastusopiston hyväksymän taustaorganisaation antamalla lausunnolla, jossa todetaan, että hakija on fyysisiltä ominaisuuksiltaan kykenevä käyttämään paineilmalaitetta. Lähettävät taustaorganisaatiot toimittavat koulutukseen hyväksytyjen vapaamuotoiset lausunnot suoraan Pelastusopistolle. Lausunnon tulee olla voimassa hakuajan päättymispäivänä.

1.2. Aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen (AHOT) sekä opintojen hyväksilukeminen

Vastaavan kouluttajan koulutuksessa voidaan hyväksilukea aiemmin suoritettuja pedagogisia opintoja sekä kouluttajakokemusta. Hyväksilukeminen voi koskea kurssia kokonaisuudessaan tai sen osia. Hyväksiluettavuutta arvioitaessa lähtökohtana ovat kurssin osaamistavoitteet. Arvioinnissa otetaan huomioon myös aikaisempien opintojen laajuus, sisältö sekä ajankohta, jolloin opinnot on suoritettu.

Hyväksilukemismenettely käynnistyy vain opiskelijan aloitteesta. Formaalin oppimisen osalta opiskelijalla on velvollisuus osoittaa osaamisensa ja hänen on esitettävä todistusjäljennökset niistä opinnoista, joihin hän vetoaa. Hyväksilukemista haetaan Pelastusopiston kouluttajakoulutuksesta vastaavalta. Koulutusjohtaja tekee hyväksilukemispäätöksen sopimushenkilöstön kouluttajakoulutuksesta vastaavan esityksestä. Pääsääntöisesti kymmentä vuotta vanhempia opintoja ei hyväksiluetä, ellei kurssilainen ole aktiivisesti toiminut ko. aiheen parissa esim. opettajana tai kouluttajana.

Non- ja informaalin oppimisen osalta opiskelijan on mahdollista käynnistää AHOT-prosessi kirjallisella hakemuksella, josta selviää, mitä osaamista hänellä on, miten ja mistä se on hankittu. Tiedot on tarvittaessa pystyttävä osoittamaan luotettaviksi dokumentein. Kirjallisen hakemuksen pohjalta opiskelijalle voidaan myöntää oikeus näyttää osaamisensa koulutusnäytöllä tai hänelle voidaan hyväksi lukea aiemmat opinnot ja/tai kokemus niin, että ne vastaavat kurssisuoritusta.



1.3. Vastaavan kouluttajan lisenssi

Vastaavan kouluttajan koulutuksen suorittaneet saavat vastaavan kouluttajan lisenssin ja Pelastusopisto pitää heistä kouluttajarekisteriä. Lisenssit ovat voimassa kolme vuotta, jonka aikana lisenssin saa uusittua osallistumalla kertauskoulutukseen. Mikäli koulutettavat asiakokonaisuudet olennaisesti muuttuvat lisenssin voimassaolon aikana esim. Onnettomuustutkintalautakunnan suosituksesta toimintamalleihin, voidaan kouluttajia kutsua täydennyskoulutukseen jo aiemmin. Mikäli lisenssin haltija opetustoiminnassaan toimii vastoin opetussuunnitelmassa asetettuja tavoitteita tai muuten toimii sovittujen periaatteiden vastaisesti, voidaan lisenssi myös peruuttaa sen voimassaoloaikana.

Pelastusopisto arvioi vastaavien kouluttajien toimintaa palautejärjestelmän avulla. Kouluttajien toiminnasta kerätään systemaattisesti palautetta koulutukseen osallistuvilta sekä koulutuksen järjestäjiltä.

Mikäli kouluttajalla on osoittaa riittävää substanssiosaamista, pitkäaikaista kouluttajakokemusta ja/tai hänellä on pedagogista koulutusta, on hänen mahdollista osoittaa kouluttajataitonsa ja saada lisenssi koulutusnäytöllä osallistumatta vastaavan kouluttajan koulutukseen. Jos opiskelijalla on osoitettua erittäin vahvaa näyttöä koulutusosaamisestaan, voi Pelastusopisto myöntää hänelle lisenssin myös ilman erillistä koulutusnäyttöä.

1.4. Vastaava kouluttaja –kouluttajarekisteri

Sopimushenkilöstön vastaavan kouluttajan koulutuksen hyväksytysti suorittaneista pidetään kouluttajarekisteriä. Kouluttajarekisterin ylläpidosta vastaa Pelastusopisto ja tietoja ylläpidetään Pelastusopiston opiskelijapalveluissa. Tietojen kerääminen, käsittely ja säilyttäminen hoidetaan tietosuojalaki ja EU:n tietosuoja-asetusta noudattaen. Tietoja säilytetään Pelastusopiston tiedonhallintasuunnitelman ja tietosuojaselosteessa kerrotun mukaisesti.



2. Vastaavan kouluttajan työnkuva

Sopimushenkilöstön koulutusjärjestelmän vastaavan kouluttajan koulutuksella pyritään tukemaan sopimushenkilöstön kouluttajien pedagogista osaamista, jotta koulutusjärjestelmään kuuluvilla kursseilla saavutetaan niille asetetut osaamistavoitteet. Vastaavan kouluttajan koulutuksella pyritään myös varmistamaan koulutuksen tasalaatuisuus huolimatta siitä, millä pelastustoimen alueella koulutusta toteutetaan.

Sopimushenkilöstön vastaavan kouluttajan valmiuksiin suuntautuu laadullisesti uudenlaisia osaamisodotuksia, joissa korostuvat mm. hyvät yhteisö- ja vuorovaikutustaidot. Hyvä ilmapiiri ja henkilöstön motivaatio antavat perustan sopimushenkilöstön osaamisen rakentamiselle ja tehokkaalle käytölle. Koulutusosaamisen merkitys korostuu. Vastaava kouluttaja on toimintakulttuuriaan kehittävässä pelastustoimessa yhteisönsä valmentaja, joka vastaa osaltaan pelastustoimen arvojen ja osaamisen jatkuvasta kehityksestä. Alueellisesti sopimushenkilöstön työnkuva ja tehtävät saattavat poiketa huomattavastikin toisistaan, jolloin myös vastaavan kouluttajan työnkuva vaihtelee.



3. Vastaavan kouluttajan koulutuksen tavoitteet

3.1. Vastaavan kouluttajan opintojen arvoperusta

Pelastuslaitokset tarvitsevat henkilöstöä, joilla on taidot ja tahto oppia jatkuvasti, ja näin valmiudet uudistaa omaa osaamistaan. Osaamisella ymmärretään yhä useammin laaja-alaisen työ- ja toimintakokonaisuuksien hallintaa. Laaja-alaisen osaamisen rinnalla edellytetään usein myös vahvaa erityisosaamista sekä henkilökohtaista sitoutumista itsensä, ryhmän ja yhteisön kehittämiseen. Organisaatiot madaltuvat ja päätöksenteko – haasteellisesti – hajautuu. Asiantuntijavastuut korostuvat.

Henkilöstön kasvu ja kehittyminen ovat jatkuva oman osaamisen oppimisprosessi: pelastustoimen tieto- ja taitoperustan kehittämisen ohella on tärkeää kyetä myös uskomusten, asenteiden ja arvojen muutokseen ja ymmärryksen avartamiseen.

Vahvan perustan lisäksi tehtävissä ja toiminnassa tarvitaan yhä useammin prosessityyppisiä, teknisestä ja pelastustoimen osaamisesta riippumattomia yleisiä toimintavalmiuksia, esimerkiksi

- valmiutta kehittää käytäntöjä ja sisäistää uusia toimintatapoja, jotka auttavat hallitsemaan epävarmuutta muuttuvassa yhteiskunnassa ja muuttuvassa työelämässä,
- valmiutta arvioida ja kehittää omia vuorovaikutustaitoja
- valmiutta hyvään ammatilliseen yhteistyöhön muiden kanssa,
- valmiutta ohjata, tukea ja kannustaa henkilöstöä oman osaamisensa hyödyntämiseen sekä taitojensa kehittämiseen,
- valmiutta hahmottaa yhteisön tulevaisuutta ja virittää aloitteellisuutta vanhentuneiden tai toimimattomien käytäntöjen muuttamiseksi.

Henkilöstön osaaminen on myös arvo-osaamista: pelastustoimen arvoperustaan sitoutuminen auttaa ratkaisemaan toiminnan oikeutusta ammatissa, työelämässä ja yhteiskunnassa.

3.2. Vastaavan kouluttajan asema ja tehtävät sopimushenkilöstön koulutusjärjestelmässä

Vastaava kouluttaja vastaa toimintavalmiuden säilyttämiseen ja osaamisen kehittämiseen tähtäävän kurssin käytännön toteutuksesta opetussuunnitelman ja toteutussuunnitelman pohjalta. Erityisesti koulutusosaaminen ja itsensä jatkuva kehittäminen korostuvat vastaavan kouluttajan tehtävässä. Kouluttamisella parannetaan yhteisön valmiuksia toimia eri pelastustoiminnan tehtävissä. Vastaavan kouluttajan koulutuksen suorittaneet kehittävät kouluttajan taitojaan jatkuvasti toimimalla aktiivisesti kouluttajana sekä osallistumalla täydennyskoulutukseen.

Opetussuunnitelmaan on koottu se ydinaines, jonka hallinta on vastaavan kouluttajan tehtävissä välttämätöntä, ja jonka perustalle kouluttaja voi rakentaa omaa pedagogista osaamistaan sen mukaan, kuin hänen urakehityksensä kouluttajana sitä edellyttää. Jokaisen vastaavan kouluttajan on ymmärrettävä ja tunnettava oma vastuunsa itsensä ja kurssilla toimivien muiden kouluttajien sitouttamisesta



koulutusjärjestelmän pedagogisiin periaatteisiin, jatkuvasta kehittämisestä sekä koulutustaidon ylläpitämisestä myös vastaavan kouluttajan koulutuksen jälkeen.

Vastaavalla kouluttajalla on pelastustoimen sopimushenkilöstön koulutusjärjestelmässä kolme ydinfunktiota:

1. Hän vastaa omalta osaltaan siitä, että kurssien opetussuunnitelmassa määritellyt osaamistavoitteet täyttyvät.
2. Hän huolehtii omalta osaltaan jatkuvasti omien sekä kursseilla toimivien kouluttajien tietojen ja taitojen ylläpidosta sekä substanssin että pedagogiikan osalta.
3. Hän vastaa kokonaisuudesta, valitsee ja valvoo kouluttajien toimintaa sekä huolehtii työturvallisuudesta.

3.3. Osaamisperusteinen tavoitteenasettelu

Sopimushenkilöstön kurssit on kuvattu osaamisperusteisen tavoitteenasettelun mukaisesti. Osaamistavoitteet (learning outcomes) kuvaavat, mitä opiskelijan odotetaan osaavan kurssikokonaisuuden suoritettuaan. Pyrkimyksenä on kuvata, mitä oppija tietää, ymmärtää tai kykenee tekemään oppimisen tuloksena.

Osaamistavoitteiden pohjalla ovat sopimushenkilöstön toiminnassa onnistumisen kannalta keskeiset osaamistarpeet. Kurssin osaamistavoitteet on laadittu minimitasolle. Osaamistavoitteiden laatimisella ja arvioinnilla huolehditaan siitä, että jokainen opiskelija saavuttaa vähintään ne tiedot, taidot ja asenteet, jotka ovat pohjana tehtävässä onnistumiselle ja jatkuvalle uuden tiedon rakentumiselle.

Osaamistavoitteet ovat kirjoitettu siten, että ne sisältävät seuraavat asiat: verbin, joka kertoo, mitä oppijan odotetaan pystyvän tekemään kurssin lopussa; sanan tai sanoja, jotka ilmaisevat, minkä asian kanssa oppija on tekemisissä; sanan tai sanoja, joita käytetään osoituksena siitä, että oppimista on saavutettu. Osaamisen tasoja on kuvattu Bloomin taksonomiaa mukaillen seuraavasti:

1. Muistamisen taso
Muistaminen voidaan määritellä kyvyksi pitää mielessä tai palauttaa mieleen asioita ilman, että niitä välttämättä ymmärretään. Tässä opetussuunnitelmassa käytetään muistamisen tasolla mm. seuraavia verbejä: *määritellä, tunnistaa, listata, kuvata, jäljitellä, muistaa.*
2. Ymmärtämisen taso
Ymmärtäminen voidaan määritellä kyvyksi tulkita opittua informaatiota. Tässä opetussuunnitelmassa käytetään ymmärtämisen tasolla mm. seuraavia verbejä: *selittää, erottaa, raportoida, avustaa, arvioida.*
3. Soveltamisen taso
Soveltaminen voidaan määritellä kyvyksi käyttää opittua materiaalia uusissa tilanteissa tai kyvyksi käyttää ideoita ja käsitteitä ongelmanratkaisussa. Tässä opetussuunnitelmassa käytetään soveltamisen tasolla mm. seuraavia verbejä: *käyttää, valita, toimia, soveltaa, suorittaa, toteuttaa, ehdottaa, tehdä.*



4. Analysoimisen taso
Analysoiminen voidaan määritellä kyvyksi hajottaa informaatio komponenteiksi, ja etsiä niiden välisiä suhteita ja ideoita (organisatorisen rakenteen ymmärtämistä). Tässä opetussuunnitelmassa käytetään analysoimisen tasolla mm. verbiä *analysoida*.
5. Arvioimisen taso
Arvioiminen voidaan määritellä kyvyksi arvioida ajatusten ja ratkaisujen arvoa; *arvostella, tehdä johtopäätös, perustella*.
6. Luomisen taso
Luominen voidaan määritellä kyvyksi arvioida ja arvottaa materiaalia tiettyä tarkoitusta varten sekä kyvyksi saada aikaan jotain uutta; *rakentaa, laajentaa, kehittää*.

3.4. Vastaavan kouluttajan koulutuksen osaamistavoitteet

Vastaavan kouluttajakoulutuksen suorittanut osaa

1 Muistamisen taso

- kertoa oppimistapahtuman suunnittelun ja toteutuksen vaiheet

2 Ymmärtämisen taso

- selittää ja perustella sopimushenkilöstön koulutusjärjestelmäkokonaisuuden sekä vaikutuksen pelastustoimintaan
- selittää, mitä tarkoittaa pedagogiikka ja didaktiikka painottuen konstruktivistis-realistiseen oppimisenäkemykseen
- selittää oppiminen muutoksena tiedoissa, taidoissa tai asenteissa
- perustella oppimistapahtuman suunnittelun merkityksen oppimiselle
- perustella kohderyhmäanalyysin ja tavoitteenasettelun merkityksen oppimiselle
- perustella oppimiskeskustelun vaikutuksen oppimiseen

3 Soveltamisen taso

- toteuttaa kursseilla opittua koulutusmallia
 - tehdä kohderyhmäanalyysin ja asettaa osaamisperustaisen oppimistavoitteen koulutettavaan aiheeseen
 - valita aiheeseen sopivan opetusmenetelmän
 - toteuttaa oppimistapahtuman
 - ohjata oppimiskeskustelun vakiotoimintamallin mukaisesti
- hyödyntää koulutusmateriaalia Moodlessa vastaavan kouluttajan roolissa
- ohjata ja motivoida kurssilaiset käyttämään Moodlea
- toteuttaa valitsemansa kurssin asetettujen tavoitteiden mukaisesti

4 Analysoimisen taso

- analysoida toteuttamia oppimistapahtumia kustannusvaikuttavuuden ja oppimistavoitteiden näkökulmasta
 - käytetty aika
 - valitut oppimisympäristöt, menetelmät ja materiaalit
 - oppimistulokset





4. Opetussuunnitelman käsitteistö

Aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen – Aiemmin hankitun osaamisen tunnistamisella tarkoitetaan toimenpiteitä, jotka mahdollistavat opiskelijan erilaisissa tilanteissa jo hankkiman osaamisen hyväksilukemisen osaksi suoritettavaa kurssia. Osaaminen on voinut syntyä esim. aiemmissa opinnoissa, työelämässä tai harrastetoiminnassa. Tunnistamisen avulla osaaminen saadaan näkyville dokumentointia varten.

Aiemmin hankitun osaamisen tunnustamisella tarkoitetaan toimenpiteitä ja käytäntöjä, joilla opiskelijan tunnistettu osaaminen arvioidaan ja dokumentoidaan. Toiminnassa keskitytään arvioimaan henkilön tunnistettua osaamista suhteessa opetussuunnitelmassa kuvattuihin osaamistavoitteisiin ja ydinsisältöihin. Opiskelijan on esitettävä todistusjäljennökset ja muut soveltuvat dokumentit niistä suorituksista ja siitä osaamisesta, joihin hän vetoaa.

Harjoitussuunnitelma – suunnitelma, jonka mukaan koulutetaan ja harjoitellaan opetussuunnitelmassa ja toteuttamissuunnitelmassa olevien tavoitteiden mukaisia käytännön taitoja. Harjoitussuunnitelmassa kuvataan harjoituksen osaamistavoitteet, toteutustapa, käytössä olevat resurssit, aikataulu sekä harjoitukseen liittyvät turvaohjeet.

Kouluttaja – kurssin järjestäjän nimeämä kurssin toteuttamiseen osallistuva kouluttaja.

Koulutusosio – on kurssin opintojen ja opetuksen sisällöllinen ja rakenteellinen perusyksikkö, jonka laajuus ja tavoitteet on määritelty tässä opetussuunnitelmassa. Koulutusosio voi koostua hyvin erityyppisestä opiskelusta: oppitunneista, luennoista, oppimis- ja harjoitustehtävistä, esitelmistä ja kokeista.

Koulutusosion vastuopettaja – on opintojen suunnittelusta, toteutuksesta ja arvioinnista vastaava opettaja.

Kurssin järjestäjä – organisaatio, joka vastaa opetussuunnitelman mukaisesta kurssista, toteuttamissuunnitelmassa olevien toimintojen/toimenpiteiden alueellisesta soveltamisesta, opetuksesta ja arvioinnista. Kurssin järjestäjä huolehtii myös kurssin taloudesta.

Kurssi – opintojen ja opetuksen sisällöllinen ja rakenteellinen koulutuskokonaisuus, jonka tavoitteet on määritelty opetussuunnitelmassa.

Opiskelu – opiskelijan tavoitteellista toimintaa, jota ohjaavat osaamistavoitteet ja oppiminen. Opiskelijalla on velvollisuus osallistua (hyväksilukemispäätöksiä lukuunottamatta) kaikkeen järjestettyyn opetukseen sekä ja opiskella itsenäisesti annettujen ohjeiden mukaan.

Opetussuunnitelma – opetussuunnitelmassa kuvataan sopimushenkilöstön koulutusjärjestelmään kuuluvien kurssien osaamistavoitteet, ydinsisällöt ja suoritusvaatimukset. Opetussuunnitelmassa kuvataan myös arvioinnin periaatteet.

Opetussuunnitelman omistava organisaatio – sisäministeriön päättämä opetussuunnitelman valtakunnallisesta ylläpitämisestä ja kehittämisestä vastaava organisaatio – Pelastusopisto. Tämä organisaatio huolehtii myös mm. kurssien aineistotuotannosta sekä kurssien pedagogisiin toteuttamisvaihtoehtoihin valmentavasta vastaavan kouluttajan koulutuksesta.



Opinto-oikeusaika – opetussuunnitelmassa määritelty aika kurssin suorittamista varten.

Vastaavan kouluttajan koulutuksen opiskelijalla tavoiteaika kurssin suorittamiseksi on kaksi kuukautta kurssin alkamispäivästä.

Opintopiste – ilmaisee opiskeltavan opintojakson työmäärän. Yksi opintopiste vastaa keskimäärin opiskelijan 27 tunnin työpanosta. Käytännössä yhden op:n suorittamiseen vaadittava työmäärä voi vaihdella esim. henkilön opiskeluvälmiuksien mukaan.

Opetuksen ja itsenäisen opiskelun välinen suhde vaihtelee kurseittain, ja se ilmenee kunkin kurssin toteuttamissuunnitelmassa.

Palokunnan koulutustavoite – ilmaisee ne kurssit ja muun koulutuksen, joiden mukaisesti kukin palokunta tulee tavoitteellisesti kouluttaa. Koulutustavoite vaihtelee palokunnittain. Tällä koulutuksella saavutetaan riittävä osaaminen, jolla palokunnan henkilöstö selviää pelastustehtävistä.

Pelastustoiminta – kiireellisiä tehtäviä, joiden tarkoituksena on pelastaa ja suojata ihmisiä, omaisuutta ja ympäristöä onnettomuuden uhatessa tai sattuesssa sekä rajoittaa onnettomuudesta aiheutuvia vahinkoja ja lieventää onnettomuuden seurauksia.

Sopimushenkilö – pelastustoimen järjestelmään kuuluva henkilö, joka toimii sopimuspalokunnassa.

Sopimuspalokunta – pelastustoimen järjestelmään kuuluva vapaaehtoinen palokunta, laitospalokunta, teollisuuspalokunta tai sotilaspalokunta, joka on tehnyt pelastuslaitoksen kanssa sopimuksen pelastustoimintaan kuuluvien tehtävien hoitamisesta.

Sopimushenkilöstön vastaavan kouluttajan koulutus – Pelastusopiston suunnittelema koulutuskokonaisuus, joka antaa muodollisen pätevyyden toimia sopimushenkilöstön kurseilla vastaavana kouluttajana. Koulutus rakentuu pelastustoimen sopimuspalokuntahenkilöstön vastaavan kouluttajan asiantuntemusta edellyttävän tehtäväalueen hallitsemiseen. Opintojen laajuus on kaksi opintopistettä (2 op).

Toteuttamissuunnitelma – opetussuunnitelmassa kuvatun kurssin toteuttamiseksi laadittu suunnitelma, jonka tekee Pelastusopisto ja siinä olevien toimintojen/toimenpiteiden alueellinen soveltamisesta vastaa kurssin vastuukouluttaja. Toteuttamissuunnitelmassa täsmennetään mm.

- osaamistavoitteet
- keskeinen asiasisältö
- suositus lähiopetuksen ja itsenäisen opiskelun väliseksi suhteeksi tunteina
- suositus lähiopetuksen aikatauluksi ja tarvittavien kouluttajien määräksi
- vaadittavat suoritukset
- lähiopetuksen läsnäolovelvoitteen seuranta; poissaolojen seuraamusten määrittely
- kirjallisiin kokeisiin tuleva opiskeltava aineisto
- käytännön kokeet
- arviointiperusteet

Kurssin vastaava kouluttaja esittelee toteuttamissuunnitelman opiskelijoille ensimmäisellä kokoontumiskerralla. Toteuttamissuunnitelma tulee kurssin Moodle-alustalle.

Vastaavan kouluttajan koulutus – opintojen ja opetuksen sisällöllinen ja rakenteellinen perusyksikkö, jonka tavoitteet on määritelty tässä opetussuunnitelmassa. Kurssi rakentuu lähiopetuksesta ja itsenäisistä



opinnoista, ja sen laajuus ilmoitetaan opintopisteinä. Kurssi muodostuu eri osioista. Näiden välinen määrällinen suhde näkyy kurssin toteuttamissuunnitelmassa ja vaihtelee kurssikohtaisesti.

Lähiopetus – se osa kurssin opinnoista, joka merkitään toteuttamissuunnitelmaan, ja joka pidetään toteuttamissuunnitelmaan merkittynä aikana. Lähiopetusta ovat esim. oppitunnit, seminaarit, opintokäynnit, simulaatio-opetus, muodolliset ja sovelletut harjoitukset sekä mahdolliset kokeet ja tentit.

Verkko-opiskelu – se osa, joita voidaan suorittaa ohjatusti oppimisympäristössä. Opinnot voivat sisältää esimerkiksi keskustelua, ryhmätöitä, tehtäviä ja tiedonhankintaa.

Itsenäinen opiskelu – se osa kurssin opinnoista, jonka opiskelija suorittaa lähiopetuksen ulkopuolella hänelle soveltuvassa paikassa ja valitsemana aikana. Itsenäisissä opinnoissa opiskelijat tekevät esim. erityyppisiä oppimistehtäviä, verkko-opintoja sekä valmistautuvat kokeisiin ja tentteihin.

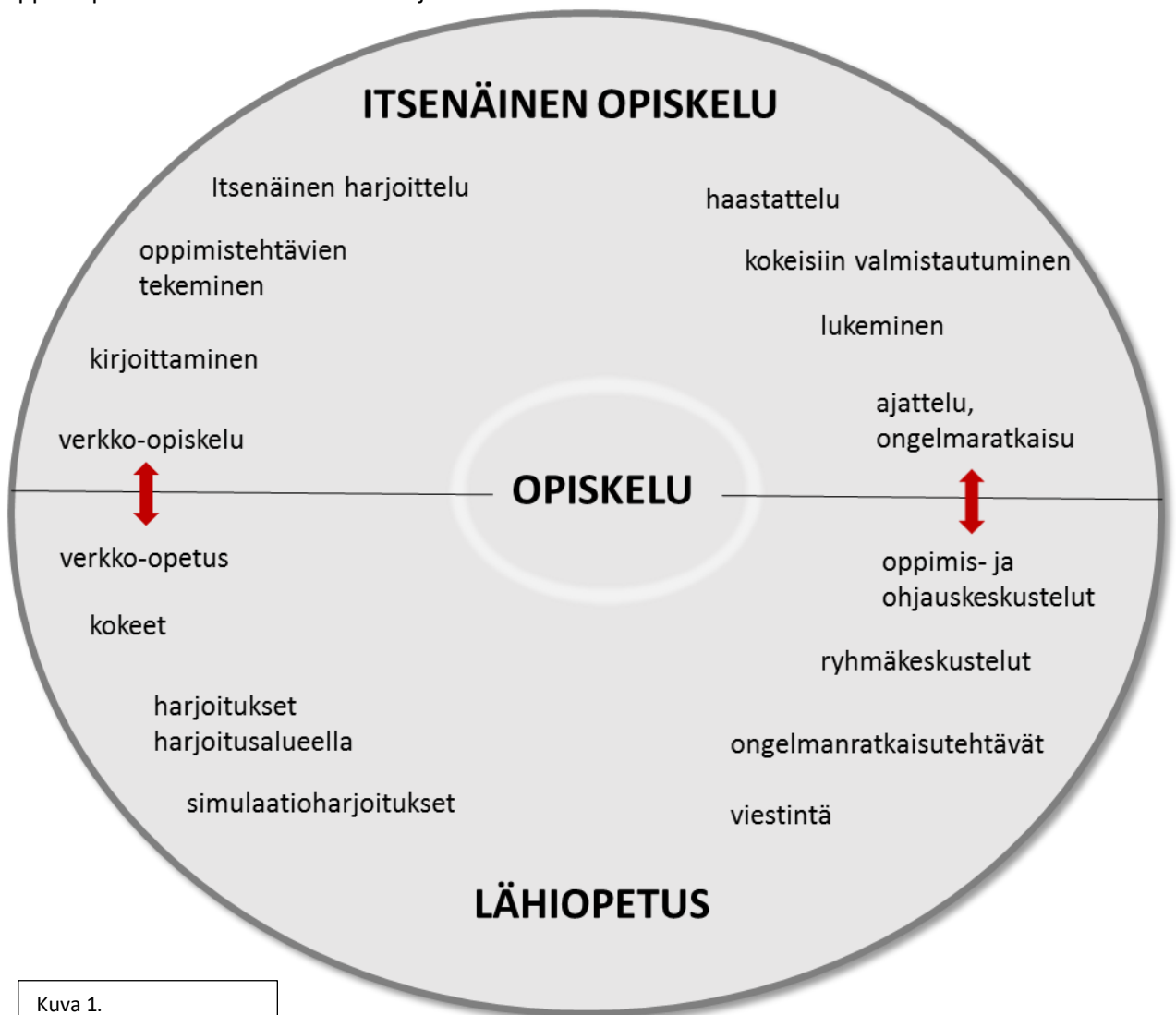
Vastaavan kouluttajan koulutuksen järjestäjä – Pelastusopisto vastaa sopimushenkilöstön vastaava kouluttajan koulutuksen toteuttamissuunnitelmasta ja koulutuksen toteuttamisesta, sekä palautteen keräämisestä Webropol-kyselyllä.

Viikkoharjoitukset – palokunnan viikoittaisia pelastustoiminnan oppitunteja tai harjoituksia, joiden aiheet vaihtelevat palokunnan ja hälytysosaston toiminnan mukaan. Viikkoharjoitukset ylläpitävät palokunnan hälytysvalmiutta.

5. Opiskelumenetelmät sopimushenkilöstön vastaavan kouluttajan koulutuksessa

Oppiminen on ytimeltään yksilöllistä, tiedollisten käsitysten ja taidollisen valmiuden jatkuvaa rakentamista ja rakentumista sekä asioille annettavaa jatkuvasti kehittyvää merkityksenantoa. Jokainen opiskelija rakentaa ammatillisia käsityksiään elämänhistoriansa, työkokemuksensa, organisaatioperinteen sekä tulevaisuuden odotustensa mukaan. Koulutuksen yhtenä tavoitteena on motivoituminen jatkuvaan itsensä kehittämiseen.

Opiskelua sidotaan tavoitteellisesti ja määrätietoisesti opiskelijoiden työkokemukseen, nykyisiin tehtäviin ja työorganisaatioihin sekä pelastustoimen lähitulevaisuuden kehittämishaasteisiin. Opiskelu tähtää osaamistavoitteiden saavuttamiseen ja elinikäisen oppimisen periaatteiden omaksumiseen. Opiskelija on oppimisprosessissa vastuullinen toimija.



Kuva 1.
Opiskelumenetelmät
sopimushenkilöstön
vastaavan kouluttajan
koulutuksessa



6. Sopimushenkilöstön vastaavan kouluttajan koulutus

6.1. Sopimushenkilöstön vastaavan kouluttajan koulutusosiot

Johdatus vastaava kouluttajan opintoihin (5 t)
Perusteet vuorovaikutuksesta oppimistilanteessa (20 t)
Koulutustaito (29 t)

Tarkemmat koulutusosiokuvaukset:

6.1.1. Johdatus vastaavan kouluttajan opintoihin (5 t)

Osaamistavoitteet

- koulutusosion suoritettuaan opiskelija osaa
- kertoa vastaavan kouluttajan koulutuksen osaamistavoitteet
 - käyttää Moodle-oppimisalustaa
 - opiskella monimuotoisesti
 - kertoa pelastustoimen sopimushenkilöstön koulutusjärjestelmän

Sisältö

sopimushenkilöstön koulutusjärjestelmä
kouluttajakoulutuksen tavoitteet ja rakenne
opiskelutaito
tietotekniikka ja monimuoto-opiskelu

Oppimismenetelmät

verkko-opetus, lähiopetus, oppimistehtävät

Oppimateriaali ja oppimisympäristöt

sopimushenkilöstön koulutusjärjestelmän opetussuunnitelma, Moodle-oppimisympäristö

6.1.2. Perusteet vuorovaikutuksesta oppimistilanteessa (20 t)

Osaamistavoitteet

- koulutusosion suoritettuaan opiskelija osaa
- tuottaa tilanteeseen ja tavoitteisiin sopivaa kirjallista materiaalia
 - vuorovaikutuksen oppimistilanteessa
 - ohjata oppimiskeskustelun, jossa osaaminen varmistetaan



Sisältö

tuntisuunnitelma
vuorovaikutus oppimistilanteissa
asiatyylinen teksti
esiintyminen

Oppimismenetelmät

lähiopetus, itsenäinen oppiminen, tiimioppiminen, verkko-oppiminen, oppimistehtävät

Oppimateriaali ja oppimisympäristöt

Moodle-oppimisympäristö, Skype, luokkatilat ja harjoituskohteet

6.1.3. Koulutustaito (29 t)

Osaamistavoitteet

- koulutusosion suoritettuaan opiskelija osaa
- kertoa pelastustoiminnan ylläpitämiseen ja kehittämiseen tähtäävän sopimushenkilöstön koulutuksen merkityksen,
 - koulutuksen suunnittelun, kouluttamisen ja erityisesti harjoittavan opetuksen perusteet ja on motivoitunut kehittämään itseään kouluttajana,
 - tunnistaa eri opetusmenetelmiä ja käyttää niitä opetuksessaan,
 - selittää, mikä merkitys on sopimushenkilöstön koulutuksella ja miten se vaikuttaa pelastustoimessa vaadittavien taitojen ylläpitämiseen,
 - johtaa koulutustarvetta vastaavia muodollisia harjoituksia työturvallisesti,
 - perustella turvaohjeiden merkityksen,
 - arvioida turvaohjeita ja tarvittaessa kehittää niitä,
 - kerätä palautetta tulevilta kursseiltaan, joissa toimii vastaavana kouluttajana, analysoida omaa opetustaan ja oppimistaan rakentavasti sekä kehittää toimintaa tämän pohjalta

Sisältö

sopimushenkilöstön vastaavan kouluttajan koulutuksen perusteet,
sopimushenkilöstön koulutuksen suunnittelu ja toteutus pelastusryhmän tasolla,
sopimushenkilöstön koulutusjärjestelmän tunteminen, muodolliset ja sovelletut
harjoitukset
pedagogiikka ja didaktiikka

Oppimismenetelmät

lähiopetus, koulutusharjoitukset ja harjoitustehtävät

Oppimateriaali ja oppimisympäristöt

Moodle-oppimisympäristö, luokkatilat, harjoituskohteet





7. Opintoja koskevia ohjeita

7.1. Suoritustavat

Opintojen suoritustavat kerrotaan opetussuunnitelmassa ja ne tarkentuvat kurssin toteutussuunnitelmassa. Opiskelu voi olla erilaista kurssin opiskeluun liittyvää työtä, kuten lähi- ja monimuoto- tai verkko-opetukseen osallistumista, oppimistehtävien tekemistä, harjoitusten suunnittelua, harjoitusalueilla tapahtuviin harjoituksiin osallistumista, kalustonhuoltoa tai näyttökokeeseen tai tenttiin valmistautumista.

Opiskelija voi uusia hylätyn suorituksen kurssin opiskelun aikaisilla läpäisyvaatimuksilla kaksi kertaa. Opiskelija voi täydentää suorituksiaan sopimalla tästä Pelastusopiston vastaavan kouluttajan koulutuksen vastuuhenkilön kanssa.

Opintosuoritus voidaan hylätä, mikäli opiskelija on sitä suorittaessaan syyllistynyt vilppiin. Opiskelijaa, joka on Pelastusopiston piirissä harjoittanut opinnoissaan vilppiä, voidaan rangaista. Pelastusopistosta annetun lain (607/2006) 30 ja 31 §:ssä säädetään rangaistuksesta ja menettelystä kurinpitoasiassa. Oikaisumenettelystä säädetään Pelastusopistosta annetun lain 37 ja 38 §:ssä.

7.2. Sopimushenkilöstön vastaavan kouluttajan koulutuksen arviointi ja rekisteröinti

Arvioinnilla tarkoitetaan kaikkia niitä toimenpiteitä, joilla ohjataan ja tarkistetaan opiskelijan opintojen tavoitteiden saavuttamista. Arvioinnilla tuetaan opiskelijaa opetussuunnitelmassa esitettyjen osaamistavoitteiden saavuttamisessa. Arviointiin voivat osallistua kouluttajien lisäksi esim. opiskelija itse. Opiskelijan suorituksia arvioidaan vertaamalla suorituksia opetussuunnitelman tavoitteisiin.

Arvioinnissa korostetaan myös ns. jatkuvan näytön huomioon ottamista. Siten esimerkiksi opiskelijan huolellisuus, aktiivisuus, poissaolot, tehtävien suorittaminen ja vastaavat tekijät voivat vaikuttaa arviointiin. Jatkuvan näytön arviointi on yleensä varsin subjektiivista, joten sen käyttöä arviointiperusteena on käytettävä harkiten silloin, kun tavoitteiden saavuttamista voidaan luotettavasti arvioida tavanomaisin keinoin.

Kurssin sisältö, osaamistavoitteet, arviointiperusteet ja -asteikko päätetään opetussuunnitelmassa ja esitellään opintojakson alussa.

Vastaavan kouluttajan koulutuksessa osaamista osoitetaan osallistumalla opetukseen sekä tekemällä kurssiin kuuluvat tehtävät ja harjoitukset. Koulutuksessa käytetään jatkuvan arvioinnin lisäksi vertaisarviointia.

Käytettävä arviointiasteikko on: Suoritettu (S) - Hylätty (HYL)

Opiskelijalle varataan tilaisuus tutustua arvioituun kirjalliseen tai muuten tallennettuun opintosuoritukseen. Suoritukset säilytetään kuuden kuukauden ajan tulosten julkistamisesta.



Pelastusopisto pitää rekisteriä vastaavan kouluttajan koulutuksen suorituksista sekä vaadittaviin seminaareihin osallistuneista Primus -opintohallintojärjestelmän avulla. Sopimushenkilöstön vastaavan kouluttajan koulutuksen vastuuhenkilö vie loppuarviointitiedot järjestelmään neljän viikon kuluessa ko. kurssin opintojen päättymisestä.

7.3. Oikaisuvaatimus

Arviointiin tai hyväksilukupäätökseen tyytymätön opiskelija voi pyytää oikaisua arvioinnin suorittaneelta 14 päivän kuluessa siitä, kun opiskelija on saanut arvioinnin tulokset ja arviointiperusteiden soveltamisen tai hyväksilukupäätöksen perustelut tietoonsa. Oikaisuvaatimukseen on vastattava viimeistään 14 päivän kuluessa oikaisuvaatimuksen saapumisesta. Edelleen arviointiin tai hyväksilukupäätökseen tyytymätön opiskelija voi hakea oikaisua Pelastusopiston oikaisu- ja kurinpitolautakunnalta 14 päivän kuluessa siitä, kun hän on saanut tiedon päätöksestä. (Laki Pelastusopistosta 37 ja 38 §.)